Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 142. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 27-го ЛИПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 27, 1985 No. 142. VOL. XCII.

В Баффало відбулось громадське віче

Баффало, Н. Й. (О.Б.). — В п'ятницю, 12-го липня 1985 року в залі української православної парафії відбулося громадське віче в обороні доброго імени українців. Ініціятором скликання його був Зенон Боднарський, який в порозумінні з Крайовою управою АОЛПУ приступив до створення відділу цієї організації на місцевому терені. Біля 200 осіб прибуло на віче. Позитивним явищем треба вважати присутність чисельного гурту молоді, яка виявила велике зацікавлення цією так важливою справою.

Віче відкрив З. Боднарський з'ясовуючи коротко його ціль. Зокрема підкреслив зорганізовану акцію в справі оборони Івана Дем'янюка.

Вічем-панелем провадив довголітній громадський діяч, адвокат д-р Андрій Дякун, полковник американської армії, який після Другої світової війни перебував в Західній Европі та дуже добре обізнаний з ситуацією втікачів з країн, що попали під большевицьку окупацію

Участь в панелі брали: Ігор Ольшанівський, голова АОЛПУ, який з'ясував цілі організації, зокрема підкреслив останню акцію в справі оборони І. Дем'янюка. Опісля промовляв д-р Едвард О'Коннор, великий приятель українців, колишній завідуючий справами втікачів в повоєнній Европі. Слідуючим промовцем був Джеймс МекДонлад американський старшина, який також був одним з тих, які займалися втікачами в Европі. Обидві доповіді були дуже цікаві та важливі з огляду на те, що подали факти, часом навіть мало відомі, які з'ясовували ситуацію втікачів в повоєнних часах та в світі тодішніх американських законів. Зокрема звернули увагу на сильну большевицьку агентуру в ЗСА та її вплив на американські закони. Зворушливим був виступ дітей І. Дем'янюка Лідії і Івана, мол., які зі своєю сестрою Іриною прибули на це віче. Восьмирічні переживання, як вони ствердили, це не лише трагедія їхньої родини, а всіх українців, яким большевики хочуть накинути п'ятно фашизму. І. Дем'янюк прочитав коротке слово свого батька, який перебуває в тюрмі Міссурі, передане телефонічно в навечеря віча 11-го липня. В ньому він виявляє глибоку віру в Божу поміч та перемогу правди і справедливости.

Накінець виступив адвокат Марк О'Коннор, правний оборонець І. Дем'янюка, який дуже детально з'ясував правні засоби оборони підсудного, стверджуючи абсотлютну його невинність. Він закликав присутніх забути за все, що викликує розбіжність поглядів, а спільно приступити до найбільшої рішучої оборони доброго імени українців. З огляду на пізню пору рішено запити до поодиноких прелеґентів відбути після закриття віча під час перекуски.

Під час віча присутні зложили поважну суму на фонд оборони І. Дем'янюка.

Слідуючого дня відбулися ініціятивні збори для організації АОПЛУ в Баффало, на яких вибрано тимчасову управу, що її очолив З. Боднарський, яка займається скликанням Загальних зборів.

Студенти Гарварду взяли участь у відзначенні ТПН

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Шістнадцять студентів з Літньої Школи Українистики в Гарвардському університеті взяли участь, під проводом студентки Катерини Чумаченко, у відзначуванні Тижня Поневолених Націй.

Ця подія відбулась в середу 17-го липня ц.р., на площі біля будинку управи міста в Бостоні, Масс. Одночасно присутніми були д-р Слава Єдинак від Фонду Катедр Українознавства та д-р Джеймс Мейс від Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету. Одна студентка репрезентувала на цьому патріотичному зібранні Оксану Мешко, а й другі студенти переодягнені в тюремний одяг репрезентували переслідуваних діячів спротиву московській тиранії.

Відчитано проклямації мейора Бостону та губернатора стейту Массачусетс.

Відбулися Загальні збори Фундації ім. С. Петлюри

Торонто (УІБ). — Тут дня 7-го липня ц.р. відбулися Загальні збори Дирекції Фундації ім. Симона Петлюри, що, як відомо, є заінкорпорована як харитативна установа з чартером, затвердженим федеральним урядом в Оттаві.

Збори відкрив і проводив ними голова ФСП мгр М. Липовецький. Після звітів поодиноких членів дирекції та дискусії уділено дирекції ФСП абсолюторію та переобрано її під дальшим головуванням мґра М. Липовецького. Як відомо, крім Канади ФСП ілснує в країнах украніського поселення в ЗСА, Австралії та Англії.

Її основна ціль — підтримувати ДЦ УНР в його праці, збереження і продовження розвитку усіх акцій, зв'язаних із традиціями української революції та змаганням в боротьбі за привернення української суверенности на окупованих російсько-большевицькими займанцями землях України 1917-19 років.

Представник ЗУАДК відвідає Бразилію

Філядельфія (О.Т.). — Заходами Головної Управи Т-ва „Просвіта" в Арґентині, в порозумінні з організаціями Бразилії та Параґваю в серпні ц.р. будуть відзначені 171 роковини народження Тараса Шевченка. До цих країн на святкування приїде з Вінніпеґу, Ман., хор ім. О. Кошиця, а з ним теж численна українська група з Торонто і Ню Йорку. Вони мають відвідати всі тамошні більші осередки українських поселень.

З цією ґрупою вибирається до згаданих країн, а зокрема до Бразилії, представник ЗУАДК, голова Допомогової комісії цієї установи, д-р Микола Ценко, який провірить як місцевий Земельний Комітет, зложених з церковних і громадських організацій, під проводом о. Петра Бальцара, розгортає земельний проєкт.

На Земельний фонд у висоті 50,000 дол. щоб здійснити цей проєкт, вже зложили поважні грошові суми: ЗУАДК — 20,000 дол. та д-р М. Ценко — 10,000 дол. Є надія, що ці дві суми доповнять своїми щедрими пожертвами заможніші українські громадяни Північної Америки.

Проєкт бере до уваги найбільше потребуючих українських хліборобів з численним потомством у Бразилії.

Совєтські літаки збомбили долину Панджер в Афганістані

Ню Делі, Індія. — Головне командування совєтськими окупаційними військами в Афганістані наказало збомбити долину Панджер в північній частині Афганістану, у якій сконцентровані більші відділи антикомуністичних повстанців, які, згідно з інформаціями західніх спостерігачів, готувались до більшої офензиви проти кількох військових пунктів совєтської і афганської армії. Щоб унеможливити відступ повстанців, командування окупантів наказало скинути відповідну кількість парашутистів поза лінією повстанців, хоч це було дуже ризиковне рішення, на думку західніх військовиків, бо совєтські вояки могли попасти в оточення ворога і загинути у непрохідних для танків і автомобілів горах. Самі літаки і гелікоптери не можуть врятувати усіх вояків з оточення.

До Ню Делі дійшла також вістка, що совєтські частини зударились помилково з комуністичними афганськими вояками і у цьому бою згинуло біля 300 афганських вояків. Деякі з них попали в полон до повстанців.

В долині Панджер оперують повстанці командира Агмада Шага Массавда, які атакували совєтських вояків і доставу для них на цілій лінії аж до афгансько-совєтського кордону. В бомбардуванні позицій антикомуністів брали участь також совєтські модерні гелікоптери, чи як їх афганці називають, „повітряні кораблі", які мають велику силу вогню.

Дипломати і кореспонденти, які мали змогу недавно побувати в Кабулі, столиці комуністичного Афганістану, інформують, що до місцевих шпиталів цілу добу привозили гелікоптерами поранених вояків. Бої в долині Панджер тривали кілька днів. Відгомін боїв було чути аж до Кабулю, у якому стаціонують великі ґарнізони совєтської і афганської армії, які охороняють тамошній насажений Москвою уряд Бабрака Кармаля і сотні совєтських так званих дорадників й станиці створених на взірець КҐБ поліційних частин внутрішньої безпеки, які є пострахом для цивільного населення. Дипломати також інформують, що повстанські ракети значно пошкодили будинок совєтської амбасади в Кабулі, вбиваючи рівночасно кільканадцятьох вояків, які охороняли будинок.

Совєтська телевізія показала репортажі про війну в Афганістані

Ню Йорк. — Московський кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Сет Міданс повідомив, що на початку липня совєтська телевізія вперше показала репортаж про війну в Афганістані, який тривав дві з половиною хвилини. Репортаж коментували совєтські вояки, які в захопленні і з патріотизмом оцінювали дії окупаційних військ. Кореспондент звертає увагу на те, що і сам репортаж, який тривав лише кілька хвилин, і позитивна оцінка війни, яку дали совєтські громадяни, різко відрізняються від того, як насвітлювали американські засоби масової інформації війну у В'єтнамі.

На американських екранах репортажі з В'єтнаму появлялися по кілька разів на день і коментатори у більшости випадків давали неґативну оцінку діям армії ЗСА і політиці американського Уряду.

Однак той факт, що совєтським громадянам показали військові авта, які горять на полі бою, підірвані на мінах танки і совєтських вояків, що атакують ворога, сильно здивував західніх дипломатів та журналістів, акредитованих у Москві.

Кілька днів після першої передачі совєтська телевізія показала другий репортаж з Афганістану, в якому розповідалося вже про конкретну перемогу совєтських військ над „бандою головорізів" і про те, що після розгрому банди було захоплено багато зброї та військової техніки, виготовленої на Заході.

Кореспондент газети пише, що досі жителі Москви, з якими вдавалося говорити західнім журналістам, твердили, що в Совєтському Союзі нема демонстрацій або протестів проти афганської війни тому, що її зовсім не показують на телевізії і населення майже нічого не знає про неї.

Показ на телевізії двох згаданих репортажів і поява в газетах статтей про героїзм совєтських вояків в Афганістані, на думку західніх дипломатів, вказує на те, що совєтський уряд нарешті зрозумів: війна буде затяжною і треба почати підготову совєтського народу до усвідомлення цього факту.

ЗСА ЗАКЛИКАЮТЬ ПІВДЕННУ АФРИКУ ДО ПЕРЕГОВОРІВ З НЕГРАМИ

Вашінґтон. — Уряд З'єднаних Стейтів Америки звернувся формально до Південної Африки, у якій заворушення негрів зростають і набирають на силі, нав'язати зв'язки з лідерами чорного населення і започаткувати переговори з метою заспокоїти хвилю неспокоїв, а в другій стадії серйозно зайнятися розв'язкою вимог більшости негритянського населення, яке на переломі XXI століття не хоче більше зносити політики апартаїду, тобто домінування значно меншої частини білого населення над великою чорною більшістю.

Державний департамент у Вашінґтоні і сам президент Роналд Реґен свідомий того, що боротьбу африканських негрів використовують для своїх брудних і нечесних цілей різні сили, зокрема Совєтський Союз, але в багатьох випадках вимоги негрів не позбавлені слушности. Проголошений урядом Південної Африки виїмковий стан, який дозволяє поліції і військові арештовувати кожного підозрілого негра і вживати гостру зброю проти небезпечних демонстрантів, не приніс, на жаль, позитивних вислідів і країна знайшлася в дуже небезпечній ситуації, тобто вона на дорозі до громадянської війни і масового кровопролиття.

Тамошній єпископ Англіканської Церкви Десмонд М. Туту, який отримав в 1984 році нагороду Нобеля за свою працю не так на релігійному, як на громадському відтинку і шукання мирної розв'язки африканської проблеми, дуже сильно виступив проти Адміністрації Р. Реґена, кажучи, що африканські негри ніколи не забудуть цієї подивуґідної інертности американського Уряду у кризовій ситуації, в ситуації у якій гинуть десятки невинних цивільних людей від диктаторських розпоряджень білого уряду в Південній Африці.

„Ми перевіряємо наше відношення до проблем в Південній Африці і застановляємося над можливими змінами", заявили офіційні речники Державного департаменту, які однак визнали, що в існуючій ситуації проголошеного виїнкового стану багато не можна зробити. Спершу уряд Південної Африки повинен відмовитись від політики апартаїду, відкликати виїнятковий стан і розпочати переговори з лідерами принаймні поміркованих політичних і громадських груп.

Вміжчасі Уряд ЗСА неґативно оцінив потягнення Франції, яка стримала усі інестиції в Південній Африці. Речник Державного департаменту Чарлз Редман заявив, що така політика може дуже підіравти економіку Південної Африки і тоді терпітимуть всі, не тільки біле, але також негритянське населення тієї країни.

ПОЛЯКИ МАСОВО ВИЇЖДЖАЮТЬ НА ЗАХІД

Ню Йорк. — Газета „Ню Йорк Таймс" надрукувала статтю, в якій розповідається про масовий виїзд поляків на Захід, який проходить з відома властей.

„Щодня з раннього ранку, — пише газета, — біля будинків усіх західніх амбасад у Варшаві вишиковуються довжелезні черги. Тисячі поляків, які дістали закордонні пашпорти, у нервовому напруженні чекають, коли відчиняться двері амбасад, щоб попасти в число щасливих і дістати візу, яка дає право в'їзду в ту чи іншу країну. Вони нервуються, бо не вірять своєму щастю і бояться, що в будь-який момент військовий режим може змінити свою думку".

Польський уряд прийняв безпрецедентне рішення про масовий випуск поляків на Захід без зайвого шуму. Хоч офіційно вважається, що більшість поляків звертаються за дозволом на виїзд для того, щоб купити продукти, провести вакації чи тимчасово влаштуватися на працю, всім зрозуміло, що переважна більшість громадян, які стоять у безконечних чергах, не мають наміру вертатися додому.

Найдовші черги стоять до амбасади Західньої Німеччини, де щодня видають біля 3,000 віз. Поляки жартують, що західні німці видають в'їзні візи як компенсації за злочини, що їх вчинили нацисти в роки Другої світової війни на території Польщі.

Вважають, що в цьому році на Захід виїде біля 1,2 мільйона поляків, тобто майже 4 відсотки всього населення країни.

Видача віз відбувається і в амбасадах Франції, Італії, Еспанії, Англії. Навіть коло турецької амбасади стоїть довга черга. Американська амбасада видає щодня біля 500 віз.

В той же час багато поляків не можуть дістати дозволу від властей на виїзд за кордон. Не дають виїзних віз вченим, дисидентам, відомим спортовцям, діячам культури. Видно режим Войцеха Ярузельского боїться, що політичні активісти зможуть розповісти на Заході, що відбувається в польському „раю", а ті, що їдуть за кордон лише щоб купити одяг і досита наїстися, не будуть тратити час на антипольську пропаґанду.

Влаштовують День Союзянки на Союзівці

Ню Йорк. — Окружна Управа СУА в Ню Йорку влаштовує День Союзянки, в неділю, 4-го серпня ц.р., на Союзівці. Програма включатиме Службу Божу, спільний обід у заряді 89-го Відділу СУА в Кергонксоні.

О годині 3-ій по полудні в охолодженій залі „Веселки" буде мистецька програма на яку складається: історія СУА в прозірках, сольоспів гуморески, музична точка, рецитація і народні танки. Також буде виставка кераміки і вишивок 62-го Відділу СУА в Ґлен Спей та виграші.

Автобус на Союзівку з-під домівки СУА, при 108 Друга авеню в Ню Йорку виїде в неділю, 4-го серпня, о год. 7:30 вранці. Зацікавлених проситься звертатись до М. Баран на число телефону: (212) 927-8776. Гості і членки СУА є запрошені.

Сенат не одобрив додаткових повновластей Президента

Вашінґтон. — Сенат відкинув законопроєкт, який передбачав право Президента накладати вето не на ввесь проєкт бюджету в цілому, а на окремі його частини. Роналд Реґен добивався такого права, щоб покінчити з неоправданими видатками у федеральному бюджеті.

За законопроєктом голосувало 58 сенаторів, проти — 40, але для того, щоб він був прийнятий, потрібна була не проста більшість, а як мінімум підтримка 60 сенаторів. Це була третя з ряду невдала спроба прихильників законопроєкту дістати потрібну більшість. У цьому році законопроєкт обговорюватися уже не буде.

Лідер республіканської більшости в Сенаті Роберт Дол сказав репортерам, що нова спроба „проштовхнути" законопроєкт буде зроблена лише в наступному році. Демократ Едвард Кеннеді несподівано для багатьох підтримав законопроєкт. Він сказав, що докладе всіх зусиль, щоб наступного разу законопроєкт був прийнятий.

Як твердять працівники Білого Дому, президент Р. Реґен був дуже розчарований голосуванням в Сенаті.

Політичні спостерігачі зауважують, що правом накладати вето на окремі статті бюджету ефективно користуються губернатори в 43-ох стейтах. Противники законопроєкту кажуть, що надання Президентові такого ж права дало б йому надто велику владу, що суперечило б Конституції, яка передбачає розподіл влади між Конґресом і президентом.

Вміжчасі спільна комісія Сенату і Палати Репрезентантів узгіднила оборонний бюджет в сумі 302,5 біл. дол., що включає також фінансування 22 нових видів зброї, яких вимагав Пентагон.

ПАТРІЯРХ І КАРДИНАЛ М. ЛЮБАЧІВСЬКИЙ ВІДВІДАВ ЦЕРКВУ В НЮАРКУ

Владика Мирослав Любачівський в оточенні вірних та священиків: (перший ряд зліва): Михайло Матіяш, мол., Петро Полянський, Юрій Граб і Віктор Поттер; (другий ряд зліва): о. Михайло Вівчар, о. Браєн Колодійчук, о. Чарлз Меззомо, о. Михайло Кучмяк, о. Методій Кушко і Андрій Кейбіда, лицар Ордену св. Григорія.

Нюарк, Н. Дж. (К.А.). — У неділю, 21-го липня ц.р. Патріярх і Кардинал Мирослав Любачівський відвідав тут парафію української католицької церкви св. Івана Хрестителя та взяв участь у торжественній Службі Божій і святочному прийнятті, що його влаштувала парафія в його честь.

О год. 10:30 ранку в процесії священство і вірні супроводжали Владику М. Любачівського з парафіяльного дому до церкви. В процесії йшли члени церковних організацій, українські ветерани, молодечі організації: Пласт і СУМА, члени поліції повіту Ессекс і вівтарні хлопці та священики. При вході до церкви привітали гостя церковні тростисти Дам'ян Кордуба і Лицар Ордену св. Григорія Андрій Кейбіда хлібом і сіллю, висловлюючи при тому свою відданість і пошану.

Кардинал М. Любачівський відправив Божественну Літургію в співслуженні пароха церкви о. Михайла Кучмяка, ЧНІ, о. Методія Кушки, о. Браєна Колодійчука і о. Чарлза Меззомо. Співав хор під орудою Михайла Добоша, а о. Михайло Вівчар був майстром церемонії.

Привітальне слово виголосив о. М. Кучмяк, підкреслюючи, що церква св. Івана Хрестителя вже не вперше має честь вітати Главу Української Католицької Церкви. В часі її 78-річного існування гостями

(Закінчення на стор. 3)

В СВІТІ

НАД ҐАВАЙСЬКИМИ островами „гуляють" страшні гураґани, а скорість вітру досягає 135 миль на годину. В 1982 році гураґан Іва знищив там біля 7,000 домів, а кілька сотень осіб загинули в різних оставинах. Звичайно гураґани появляються над Гаваями в осінніх місяцях і метеорологи не можуть пояснити цього нового явища.

РОЗВІДКА В БОННІ, Західня Німеччина, отримала інформації, що до Греції виїхала більша група лівійських терористів, які хочуть проникнути до Західньої Европи, зокрема до Німеччини, щоб там знищити противників теперішнього режиму полковника Муаммара Каддафі. Деякі спеціялісти розвідки побоюються, що лівійські терористи мають інше завдання до виконання і тому вони наказали зміцнити охорону усіх військових баз та офіційних приміщень. Каддафі вже раніше погрожував розвинути терористичні акції проти американських баз в Европі і баз НАТО.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД прем'єр-міністра Шімона Переза наказав звільнити чергових сто ливанців-шіїтів за яких вспоминалися терористи, захоплювачі американського пасажирського літака TWA. Колишні полонені переїхали під охороною колони ізраїльських вояків до кордону Ливану, де їх перебрали речники Червоного Хреста. У противагу до раніше звільнених шіїтів, ця група поводилась дуже спокійно і не викрикувала жадних гасел на взірець „Ми перемогли" тощо. Ізраїльські речники і тим разом заявили, що звільнення шіїтів не треба пов'язувати з терористичним актом проти захопленого літака і пасажирів.

НЕВІДОМІ ВБИВНИКИ застрелили з машинової зброї йорданського дипломата в Туреччині, Зіяда Саті. Припускають, що атентат на Саті виконали араби, противники короля Гуссейна, у відплату за його заходи розпочати переговори Йорданії і Палестинської Визвольної Організації з Ізраїлем і З'єднаними Стейтами Америки з метою підписання мирового договору на Близькому Сході.

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ підтримала пропозицію щодо обмеження і зниження коштів програми Медікер. Нова пропозиція каже, що видатки будуть зменшені на 10 більйонів дол. на слідуючі три роки. Комісія засобів і способів в Палаті Репрезентантів схвалила законодавство щодо ув'язнення і грошової кари тим лікарям, які відмовлятимуться від лікування хворих пацієнтів, які отримують малі пенсії.

ВИРОЩУВАННЯ МАРІХУАНИ зменшилась на 40 відсотків на побережжі північної Каліфорнії. Менше вирощують маріхуану у наслідок дворічної програми слідкування гелікоптерами, яка є фінансовані Урядом. Каліфорнійська поліція здогадується, що багато з тих, що вирощували маріхуану правдоподібно вирощуть її в інших місцях, наприклад, в Гаваях.

ФЕДЕРАЛЬНІ УРЯДОВЦІ заявили, що Департамент справедливости після чотирирічної перевірки, не має достатніх доказів на формальне звинувачення проти голови профспілки „Тімстерів" Джекі Прессера. Чотири роки тому Дж. Прессера запідозрено у розтрачуванні і привласненні грошей спілки. Уряд буде продовжувати інвестиґацію Дж. Прессера і інших провідників й членів тієї спілки.

НЮЙОРКСЬКА МЕТРОПОЛІЯ стратила найбільше води з резервуару ріки Делавер. Комісія представників чотирьох стейтів, які користуються водою з ріки Делавер зменшила приділ води для міста Ню Йорк на 20 мільйон гальонів денно.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Вакаційні розмови

Вакаційний час-це справді одна із дуже нечисленних можливостей на протязі цілого року, коли можна провадити спокійні розмови, коли не перешкоджає вам у тому голосний співтовариш життя — телевізія чи звичайний поспіх, який тримає вас у своїх кліщах у щоденному побуті.

Це також єдиний час, коли наші діти шкільного віку не мають потреби вчитися і думати в англійській мові та можуть перебувати в українському середовищі і вести розмови в українській мові.

І тут завдання для бабунь і дідусів, як також для виховників різних літніх українських таборів використати належно ці вакаційні місяці для розмов із нашим молодшим поколінням.

Частина вакацій вже поза нами, одна частина таборів закінчується і тому можна збирати враження та висновки з того чи використано належно цю єдину добру можливість у році на збагачення і поправу української мови серед нашого молодшого покоління.

На жаль, наші спостереження не є надто оптимістичні. Ось представляє знайомий картину з одного українського вакаційного осередку: за одним столом сидить родина, що складається із трьох поколінь, в середущому батько неукраїнського роду і всі без виїмку говорять з наймолодшими членами родини по-англійськи, дарма, що найстарше покоління ледве „калічить" чужу для себе мову. За другим столом — також три покоління, усі три вже тут народжені, а однак стараються з наймолодшими вести розмову по-українськи. Інші розповідають про відвідини на одному із таборів: там не лише молоді виховники звертаються до своїх виховanків по-англійськи, але й батьки, що їх відвідують. В інакшому таборі дівчинка з плачем просить батьків, щоб забрали її додому бо, „тут всі говорять лише по-англійськи". Невідомо чи це були лише хитрощі дитини, що хотіла вернутися додому, чи правда. але знову насувалося питання в цілій ширині „а як з українською мовою"? Коли ми в часі літніх вакацій не використаємо якнайкраще часу на провадження із дітьми та молоддю розмов в українській мові; коли не збагатимо їхній засіб слів і не будемо консеквентно їм допомагати у свобідному вислові в українській мові — тоді як нам того вимагати на протязі шкільного року, коли більшість дня вони змушені обставинами і школою думати та говорити по-англійськи?

Але до таких розмов треба охоти, часу, а передусім багато терпеливости, якої чомусь теперішнім батькам таки бракує. Як добре та вигідно йти по лінії найменшого опору, тим більше, що сьогоднішнім батькам дітей шкільного віку також легше вже думати та вести розмови в не-українській мові.

Не забуваймо, однак, що тепер в американському світі вже перестало бути модним вимагати, щоб лиш і лиш англійська мова була всім зрозуміла і панувала в цілому світі. Тепер друга мова видається дуже потрібною, тож висилається дітей до мовних таборів, до інших країн, де вони змушені виключно цією мовою порозуміватися. Може б і нам треба тепер під цим кутом підходити до знання української мови, під тим кутом розуміти літні наші табори молоді і з такою думкою провадити на літньому відпочинку розмови лише по-українськи.

Михайло Кучер

ЛЕНІН І ЗСА

II

Врешті Буллит вилікувався від своїх просов'єтських симпатій і написав книгу „The Great Globe Itself", де сказав правду про Совєтський Союз та його наміри захопити цілий світ.

Економічна катастрофа, повстання кронштадських матросів заставили Леніна проголосити НЕП.

ЗСА також переживали неприємні події. Комуністична партія ЗСА почала страйки і насильства. Уряд перевів арешти. Серед арештованих було багато червоних з Европи. Тоді до Совєтського Союзу було відіслано (депортовано) 249 червоних як небажаний елемент. Уряд Вілсона-Лансінґа твердо стояв на позиції непризнання совєтського уряду, бо він не має мандату від народу. Тоді Ленін послав у ЗСА Л. Мартенса нелеґально, як голову неіснуючої дипломатичної місії. Американський Уряд ігнорував нелеґального червоного посла. Совєтський уряд був готовий послати в банки Европи та Америки золота на суму 200 мільйонів долярів, щоб почати торгівлю із запевненням приязні. Це не перемінило політики Державного департаменту і 12-го червня 1919 року поліція Ню Йорку зробила трус у нелеґальному совєтському представництві і 22-го січня 1921 року нелеґального совєтського представника депортовано.

Новий державний секретар ЗСА Колбі тримався попередньої політики щодо Совєтського Союзу. Американський Уряд поділяє погорду цивілізованого світу до тиранії, яка тепер панує в Росії і яка заперечує засади відношення поміж народами. Уряд ЗСА відмовляється підтримувати поділ колишньої Російської імперії і готовий визнати незалежними державами тільки Фінляндію і Польщу в етнографічних межах... Большевицький уряд підтримує III Інтернаціонал, який одверто стремить до знищення законних урядів і цілого суспільного устрою некомуністичних держав. Совєтський уряд некультурно реаґує на погляди ЗСА і заявив, що совєтський устрій демократичний.

Ленін закликав закордонний капітал експлуатувати природні багатства Союзу і запевняв, що такий капітал не підлягатиме націоналізації, ані конфіскаті, ані реквізиції. Співробітники Леніна протестували — своїх капіталістів знищили, а чужих запрошуємо. Ленін відповів: „коли ми будемо досить сильні, щоб знищити капіталізм, ми його схопимо за горлянку". Одначе й тоді в ЗСА не бракувало наївних людей, як, наприклад, мільярдер Вандерліп. Він був у Москві, говорив з Леніном і обіцяв, що політика ЗСА зміниться після виборів. Він порівнював жовтневу революцію з війною Півночі з Півднем і порівнював Леніна до Вашінґтона.

На порівняння з Вашінґтоном Ленін відповів так: ми дістали можливість в особі Вандерліна кинути у це болото (буржуазний світ) камінь. Просовєтська пропаґанда Вандерліпа успіху не мала. У той же час Комінтерн писав: „Наближається світова революція і головним завданням робітництва являється знищення капіталізму та імперіялізму. Наша організація має всесвітні завдання — зломити могутність світового імперіялізму. Ми звертаємось просто до вас робітники обох Америк, бо ваше завдання найбільш важливе для перемоги всесвітньої революції — знищення американського імперіялізму... воно буде останнім актом світової революції... Це ваше і наше завдання".

Одначе американські робітники розчарували Комінтерн; вони виявились „несвідомими" особами, що перебувають під впливом буржуазно-парляментарної „демократії". Американські професійні союзи відмовилися від боротьби за ідейно-політичну самостійність робітництва. Тому соціяльна революція у ЗСА, до якої закликав Комінтерн, залишилась політичною ілюзією.

Коли в ЗСА до влади прийшла Республіканська партія і призидентом вибрано В. Гардінґа — всі нові залицяння большевицького уряду і прохання допомоги не знайшли позитивної відповіді. Уряд Гардінґа заявив, що за даних умов, без приватної власности і демократичної свободи не можна сподіватися відбудови Совєтського Союзу.

Американська допомога прийшла у роках 1921-1922, але не на політичних умовах. ЗСА почали допомагати голодним. Створено організацію АРА. Головою став Г. Губерт, майбутній Президент ЗСА. АРА протягом двох років спасла від голодової смерти мільйони людей.

Врешті перемогла людожерна ненависть Москви до ЗСА. В другому виданні великої совєтської енциклопедії було написано, що АРА, під фірмою допомогової організації розвинули шпигунську підривну діяльність з метою підтримати контрреволюційні елементи в Совєтському Союзі.

У 1922 році в Ґенуї скликано міжнародну конференцію західніх европейських країн для випрацьовання програми економічної відбудови Европи. Совєтський уряд з радістю прийняв запрошення, а Уряд ЗСА запрошення не прийняв, мотивуючи це „безвартісними розмовами".

У РСФСР не було американського дипломатичного представництва, тому американські бизнесмени, яких приналжував Ленін, не мали дипломатичного опертя у своєму уряді та все робили на власне ризико.

У ЗСА була опозиція щодо непризнання совєтського уряду. Очевидно тут діяла і американська комуністична партія при допомозі грошей з Москви. Були псевдоліберальні сенатори, були проґресивні „дами суспільства". Але керівництво американського робітництва виступило проти визнання совєтського уряду. Мотиви були чисто політичні — тиранія.

Коли президентом ЗСА став Кулідж, совєтський уряд поновив свої пропозиції економічної співпраці з обіцянками не втручуватися у внутрішні справи ЗСА. Державний секретар заявив, що американський Уряд не має наміру відмовлятися від своїх засад. Совєтська політика скерована на знищення американського устрою.

Так закінчилися спроби Леніна дістати американську економічну допомогу. Американські професійні союзи відмовилися від політики приязні з большевицькою Москвою і засудили диктатуру партії над безборонним народом.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про пошесть безнадійної недуги

Пізнім вечером задзвонив телефон і в слухавці відозвався завжди заклопотаний голос Надійки С.

— А я до вас з поганою новиною. Мені вже здається, що я немов Кассандра, завжди сповіщаю погані новини...

Справді, звичайно, її телефони сповіщають новий присуд, нову смерть, нове переслідування в Україні. І тим разом не було інакше. Вона саме одержала вістку про те, що вчетверте заарештували Петра Рубана, багаторічного політв'язня, що ще не досидів своєї попередньої кари дев'ять років ув'язнення! Досі він відбув половину свого життя у совєтських тюрмах і концтаборах і сьогодні — в нього зовсім знищене здоров'я. Коли тепер присудять його знову — це майже означає вирок смерти. Вияснюючи це все своїм зажуреним голосом наша співрозмовниця ще з більшою журбою розповіла про трагічну долю родини Петра Рубана. Його дружина захворіла на туберкульозу, а дев'ятирічний його син Марко перед трьома роками попав під вантажне авто; тепер він спаралізований і в нього пошкоджений хребет. Батько старався усіма способами, щоб дозволили спаралізованого повезти до іншої країни на лікування, але йому відмовили, а може ще й тому знову арештували.

— Я справді не знаю, що тепер буде з його родиною. Вони без засобів для проіснування, та ще й до того — хвора матір та спаралізований син,— закінчила свою сумну розповідь Надійка.

Ми обіцяли подати цю вістку якнайскорше на сторінки „Свободи" та цю обіцянку додержали.

І так появилася ця новинка враз із світлиною Петра Рубана на першій сторінці нашого щоденника. А день перед тим на цьому ж місці була подібна вістка: В Києві втретє арештували Олексія Мурженка. І також подано, що він майже половину свого життя просидів у тюрмах і таборах, а розпочав свої кари, маючи 20 років життя.

Страшні потрясаючі для нашої спільноти вістки. Але чи справді вони потрясають нашою спільнотою?

І саме під впливом цього питання нас обливає горяч сорому і почуття повної безсильности у відношенні до недуги, що огорнула нашу спільноту, а якій на ім'я: байдужість. Це немов пошесть, яка охоплює щораз більше число „хворих" а ми її не протиставимось.

Ширину цієї недуги ми завважили після цих останніх вісток, які дослівно пройшли без найменшого відгуку чи бажання допомоги, без акції, і будь-якої дії.

Подібна тиша панувала після вісток про Миколу Горбаля, Йосипа Терелю, Зісельса. А вже що говорити про тих, які півживими вийшли із тюрем та догоряють дома або на вигнанні.

Хтось недавно, коли ми порушили тему цієї байдужости, сказав, що її початок прийшов із розчаруванням одною із постатей наших правозахисників, яку ми поставили на п'єдесталі, поки не зустрілися з нею віч-на-віч. Але, чи може одна людина змінити нашу настанову до всіх інших, яких доля така важка, а то й трагічна? Чи можемо бути так байдужі до неї, коли вміємо так перейматися і переживати дрібні, несуттєві події, непорозуміння, інтриги?

Понад півроку тому ми були свідками зриву однієї людини проти цієї недуги байдужости — це була безнадійна голодівка під Об'єднаними Націями Павла Стокотельного, щоб звернути очі світу на долю двох жертв оборони прав людини. І лиш подумати, яка мала відносно горстка нашої громади старалася йому в тому допомогти, хоч він був близько, серед нас! Як, отже, тоді можна сподіватися, що доля незнаних, далеких земляків, що платять життям і здоров'ям своїм і своїх родин за принцип, над яким тут тільки дискутується за склянкою вина — порушить байдужість нашої громади.

Як можна вичікувати щоб хтось ще й у ...вакаційний час зареаґував на ці новини?

* * *

— Не торкайте нашої совісти, не заколихуйте човника байдужости.

— Не розказуйте нам ніяких сумних вісток — ми на літньому відпочинку...

О—КА

Микола Бараболяк

НАСПРАВДІ НАС ЦЕ НЕ СТОСУЄТЬСЯ?...

А я не такий певен того. Як би ми не боронились перед ним, довкілля має великий вплив і на нас. А остання статистика за 1984 рік подає: на кожні два вінчання за останні роки одно кінчається розводом. У 1984 році було 25.7 відсотка „родин" з одним тільки з батьків дітей. В тому числі мати була „головою" такої родини" у 22.9 відсотках. У тому ж році було вже 6.3 відсотка матерів, які були головою родини, не бувши ніколи вінчаними. Очевидно, що цю статистику підкріплюють сильно матері чорної раси (серед них як „голови" родини фіґурують у 55.9 відсотках, а матері, які ніколи не були вінчані у 28.1 відсотка). Все ж цифри ці жахають.

Вони мусять лякати і нас. Який відсоток розведених у нашій громаді? Ніхто не відає. Про це говориться тільки пошепки, навіть у багатьох випадках не береться того трагічно. Виправдуємо. Виправдує інколи і Церква. Подружжя — це контракт і св. Тайна. Контракт можна розв'язати. А що стосовно св. Тайни у Церкві? Тайну приймає той, хто має інтенцію її прийняти, як св. Причастя. Коли хто приступає до тої Тайни, наприклад, тільки тому, що хоче показатися перед людьми, то така Тайна нею не є. Тому ж коли хтось кличе Бога на свідка своєї подружньої присяги, а не має інтенції прийняти св. Тайни подружжя, як то вчить Церква, то, мабуть, Церква права, визнаючи таке церковне подружжя недійсним. Розвід не є трагедією, коли в подружжі немає дітей. Без сумніву це дуже прикра подія, коли є діти, розвід ранить душі дітей. Про це й не згадувати, бо тільки про те говориться. Зачинає і в нашій громаді бувати явищем „мати — голова родини". Питання невінчаних матерів розв'язується у нашій громаді в більш дискретній формі, як це бувало в Україні. Процеси про аліменти по галицьких судах були більш як популярні.

Чому заторкуємо це питання, хоч воно в нашій громаді, ще особливо не загострене? З двох причин. Перша: для вдержання нашої національної ідентичности життя в компактних громадах є конечною передумовою. Ми гуртувались довкола церков, будованих колись у не-чорних околицях. Нині ці околиці загрожені наїздом чорних, серед яких матір є майже у 60 відсотках „головою родини". А діти з такої родини, то елемент, який нападає на вулиці, грабує, і врешті приневолює наших людей тікати. Перевага того елементу у великих містах — це трагедія для майбутнього Америки, бо великі міста формують національне обличчя держави. Наша трагедія в тому, що ми через те розпорошуємось, що зменшує нашу відповідальність на денаціоналізацію.

Друга загроза для нас, що її може принести цей занепад натуральної родини в Америці: бували і родинні неполадки і у нас дома. Але довкілля не апробувало розводів і проблема родин з одним із батьків для нас не існувала. Ми, що прибули сюди дорослими, чи дітьми, заховали цю привезену з батьківщини відпорність, і явище розкладу родини серед нас наразі не надто наявне. Але економічна незалежність жінок, а ще більш вплив довкілля робить своє. А вплив той такий сильний, що ледве чи можна буде з ним виграти.

Тому нам треба мати відкриті вічі на це питання і не тільки побоюватись, чи нарікати, але призадуматись над протизаходами. Особлива роля для духовенства.

Воно не повинно обмежуватися до зовнішніх справ, як організаційні і обрядові, не інтересуватися головно тими, які „ходять до церкви", а нав'язувати особистий контакт з тими, які живуть на периферіях і нести їм духовну допомогу, а головно хоронити їх перед несамовитою пресією довкілля. І тут насувається питання: що трагічне для будучности Америки? На це можна відповісти, що трагічним явищем є це, що тут в обороні свободи дозволяється елементам, які є її ворогами — підривати коріння під свободою.

Ол. Шпилька

На весіллі

Потрапивши на весілля племінниці мого земляка-подолянина, я дивувався змінам, що наступили у наших весільних традиціях.

— Гарне волосся у молодої — зауважую йому пошепки.

— Це наречений у намисті і з довгими косами — пояснював він, — а молода коротковолоса у чоловічій сорочці навипуск поверх джинсів.

— Хто та дівчина із кульчиком у носі?..

— Це брат нареченого.

— Що той монах-індієць тут робить?...

— Він українець. Пристав до секти Гарі Крішна.

— Де батьки молодої?

— Вони відмовились від участи у шлюбі!

— А батьки нареченого?..

— Батько он із червоною пов'язкою через голову, босий.

— А мати?..

— Про матір нічого невідомо. Давно розведена.

— То священик із хрестом на грудях?...

— Ні, це старший боярин, дружба. Вінчати молодят буде ота дівчина з гітарою.

— Де молодий працює?..

— Він ніколи не працював!

— А наречена?..

— Вона студіює модерне мистецтво. Малює щось.

— Із чого вони житимуть?...

— На державну допомогу розраховують, ну й — родину.

— Чиї це діти тримають за руки нареченого?...

— Це його дітки. Хлопчик — від останньої жінки, а дівчинка від попередньої.

— Твоя племінниця буде йому третьою?..

— Ні, четвертою. Ота із обскубаним блакитним волоссям була його третьою.

— Де відбудеться прийняття?..

— Яке прийняття? Позбирають весільні дарунки і відразу поїдуть на „ганімун".

— Куди ж вони поспішають?

— На Гавайські острови!

— Хто їм подорож заплатив?..

— Позичили собі на дорогу.

— У кого?..

— У мене!.. Де наше не пропадало?!..

— Допомога родині — шляхетне діло! — кажу йому.

„ВІДЗНАЧЕННЯ ДЛЯ БОРОТЬБИ"

(Слово до вірних української католицької церкви св. Івана Хрестителя, Патріярха і Кардинала Мирослава Любачівського в неділю, 21-го липня 1985 року)

Незакінчене ще двадцяте століття було в історії нашої Церкви важким, кривавим і повним тривог. Українська Церква пережила зі своїм народом дві жорстокі війни, які принесли руїну, жертви і переслідування. Остання війна започаткувала вже сорокалітню неволю і великі втрати, починаючи від арешту її ієрархії. Великі тисячі мучеників та ісповідників, горе, терпіння, страх і загроза цілковитої ліквідації заглянули нам усім у вічі.

Та не можна дивитись на події тільки під призмою трагедій чи лихоліть. Це століття дало нам героїв, подвижників, Христових свідків, а між ними дві великі світляні постаті — мої попередники — Андрей і Йосиф. На захмареним грозами небі було стало чимало соняшних лучів, що світили радістю Христової перемоги, надіями і опікою Божою. Були світлі і радісні моменти, бо Господь ніколи не засмутить до краю.

Такий радісний момент переживаємо тепер. Повторяю з підкресленням: Українська Католицька Церква одержала чергове своє відзначення заслугам і терпінням наших братів і сестер, яких число знову збільшилося тому пару місяців важкими поновними засудами і їхні імена достойні того, щоб їх тут в цю хвилину згадати: Йосип Тереля, Василь Кобрин, о. Григорій Будзінський, о. Михайло Винницький, о. Ігнатій Солтис, Анна Михайленко, Валерій Марченко і о. Антін Поточняк, які недавно загинули в тюрмі. Відзначення, яке спочило на моїх руках від Святішого Отця Папи Івана Павла II — то їхнє відзначення, яке заслужили вони нашій Церкві.

Коли, отже, разом з вами переживаю цю радісну хвилину нашої Церкви — її відзначення, — належить в цій ситуації враз із подякою Господеві за все, що воздав нам і висловити наші надії на Його поміч і враз із цим вислів про вірність в нашім дальшім для нього служінню. Це відзначення до цього зобов'язує. Зобов'язує теж і спадщина, яку я одержав від двох велетнів нашої Церкви цього століття. Ця їхня спадщина може одержати просту назву: боротьба за права Божі і Його. Не новий це термін. Церква на цій землі все звалась „воюючою", вона все буде в боротьбі зі силами зла. Нашій Церкві припала велика честь і тягар бути в авангарді тієї боротьби, головно на Сході Европи. Цю широку боротьбу почав мій попередник Слуга Божий Митрополит Андрей. Її продовжував Ісповідник Віри Блаженніший Йосиф, і ось я їхній наслідник. Чи можу я очікувати чогось іншого на полю бою, символом якого є Христовий меч, який Він приніс у світ оповитий темрявою? Чи можу очікувати чого іншого, коли Свята Церква дала в мої руки те відзначення саме для успішної боротьби проти синів батька неправди.

Коли це відзначення є для більшого й успішнішого служіння моїй Церкві і народові, то моєю ціллю буде продовження тієї початої боротьби з Божої волі за права і волю України і її Церкви, за права на існування і апостолят на Сході Европи на славу Божу і ріст Української Помісної Церкви, яка зродилась там тому тисячу років Володимировим охрищенням, а дві тисячі років тому благословенням і проповіддю апостола Андрея. Нехай ця хвилина послужить мені у вашій присутності цю мою заяву зробити. Воля Церкви й України, усі Богом дані їм права — їх осягнути і здобути є моя враз із вами ціль. Молитвами отців наших Володимира, Ольги, Антонія, Теодосія і Йосафата, Слуги Божого Андрея і Йосифа Ісповідника — Господи, поможи нам!

Боротьба Церкви — це не діло одної особи. Це діло всього Божого люду, що силою святої Тайни Миропомазання на таку боротьбу дістає дари Святого Духа. В цій боротьбі в минулому був все ввесь єпископат і наші Владики дали світлий доказ аж до крови, що вони достойно сповнили своє завдання пастирів. Я знаю, що одержу від своїх співбратів в єпископаті повну підтримку і співпрацю в тому ділі змагань за волю і права нашої Церкви, за сповнення заповітів святої пам'яті Блаженнішого Йосифа. Я певний, що наш змаг супроводитиме братня любов, взаємне довір'я і спільна молитва в єдиномислії.

Не останкуть позаду в цій першій лаві священики, в цьому служінню, маючи приклад геройських левітів, тисячі яких пішли на мученичу смерть, а не поклонились Ваалові. Знаю, що таку готовість в помочі і співпраці я одержу від моїх найближчих Отців-співробітників. Будуть з нами в цій лаві наше монашество, мужеських і жіночих чинів та згромаджень. Їхня геройська постава дала зразки жертви предтечі нашого мучеництва в особі святого священомученика Йосафата. Наше мирянство в двадцятому сторіччі було все готове на поклик своєї Церкви у важкі чи радісні хвилини. Я певний цього, що воно голос мій почує, щоб враз із нами пастирями були ми одне стадо і один пастир, перлиною східнього благочестя в лоні Вселенської Церкви, народом свідомим і з'єднаним.

Апостольський Римський Престіл дав вже багато разів доказ свого скріплювання нас і нашій боротьбі, гоєнйя наших ран і підтримки у праці для відбудови Божого Царства в нашій Україні. Це відзначення, за яке складаємо сьогодні подяку цією братньою трапезою любови є для нас нагородою, заохотою і поміччю.

Нехай ця щаслива хвилина скріпить нашу віру і поставить над брамою майбутности, перед якою стоїмо, напис Христових слів: „Дерзайте, я переміг світ!"

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА інформують з Ню Делі, Індія, що розмови прем'єр-міністра індійського уряду Раджіва Ґанді з представниками сікхів були позитивними і хто знає чи в майбутньому не дійде до конструктивної співпраці між ними і урядовою Конгресовою партією Ґанді. Центральний уряд обіцяв сікхам більше прав і більше впливу на крайову політику та широкі автономні права у провінціях, у яких вони живуть компактною масою.

СОВЄТСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ на переговорах у Женеві у справі редукції нуклеарної стратегічної зброї отримали нові інструкції з Кремля і незабаром запропонують редукцію нуклеарної зброї на приблизно 30 відсотків, а також зменешння числа стратегічних бомбовиків і нуклеарних головок. Речники Адміністрації президента Роналда Реґена заявили кореспондентам, що вони волють почекати на совєтські пропозиції, а тоді займуть до них становище публічно.

ЛИВАНСЬКИЙ ШЕЙК Мохаммед Гуссейн Фадлаллах, духовий лідер мусулманів-шіїтів в Ливані, прізвище якого кількакратно повторялося на сторінках преси у зв'язку із захопленням американського пасажирського літака TWA разом з пасажирами, відсепарувався від терористичної діяльности, яка включає перехоплювання літаків і пасажирів, бо таку тактику він вважає негуманною у відношенні до невинних людей. На його думку подібні акції не можуть позитивно впливати на розв'язку політичних чи інших проблем, а тільки загострюють відносини між народами. При тому він відмітив, що ні разу особисто не брав участи в подібних акціях. Фадлаллах з обуренням відкинув закиди засобів масової інформації, які пов'язали його із захопленням літака і держанням закладників в Бейруті.

Караються, мучаться, але не каються

„Якщо я був би останнім українцем на світі, я і тоді боровся б за Україну".

Л. Лук'яненко

„Я не нарікаю на свою долю"

Переглядаючи матеріяли підпільної літератури в Україні, а особливо „Український вісник", найчастіше стрічаємо там прізвище Івана Світличного. Це доказує, що він користується великою популярністю серед нескорених українських борців.

Іван Світличний народився 1930 р. і є знаний як науковець, літературний критик, перекладач з французької мови і активний громадський діяч. За даними підпільної літератури, І. Світличний закінчив аспірантуру при Інституті літератури Академії Наук УССР. Наприкінці 1950-их і на початку 1960-их рр. І. Світличний часто виступав як літературний критик. Треба припускати, що ця критика І. Світличного не вкладалася в постанови комуністичної доктрини, тому його звільнили з праці в журналі „Дніпро". В 1964 році звільнили І. Світличного з Інституту філософії Академії Наук УССР за те, що він виступив на вечорі присвяченому поетові Василеві Симоненкові в Київському медичному інституті. Цей вечір І. Світличний організував при співпраці Алли Горської, Михайлини Коцюбинської, Евгена Сверстюка та при допомозі самих студентів інституту. Святковий вечір в пошану поета В. Симоненка був організований під прикриттям „вечір поезії". Там І. Світличний сказав: „Василь Симоненко ввійшов у нашу літературу разом з тим поколінням, яке ще звідало згубну атмосферу сталінського свавілля, але вже гартувалося в боротьбі за ширші демократичні принципи, за краще життя свого народу.... Ми знаємо, що серед нас не було і немає поета більшої громадської мужности, більшої рішучости, більшої безкомпромісности, ніж Василь Симоненко. У багатьох із нас після з'їзду було багато наївного і рожевого оптимізму, телячого ентузіязму...Багато було ілюзій, побудованих на піску. Багатьом здавалося, що всі проблеми народного життя вирішуються одним помахом. Тільки згодом ми побачили, що для справжнього діла потрібне величезне зусилля, що наш шлях не тільки не встелений трояндами, але й самого шляху власне немає". Іван Світличний мав на увазі, що Хрущовська т.зв. відлига була не для українців, не для тих, що мали на увазі добро і самостійність українського народу. За цю промову Івана Світличного звільнили з Інституту філософії.

Не довго він працював і завідувачем редакції мов і словників у видавництві

Іван Світличний

„Наукова думка". Треба подивляти відвагу І. Світличного, коли він виступив у пресі проти відомого русифікатора України академіка Білодіда, який все робив на догоду Москви, щоб нищити українську мову і культуру. Внаслідок відважного виступу І. Світличного, Білодід звернувся просто до своїх хлібодавців в Москві з вимогою зробити „порядок" з І. Світличним. В цю справу вмішалася Москва й І. Світличного негайно звільнили з праці. Від того часу І. Світличний не міг ніде влаштуватися на працю за фахом.

На початку вересня 1965 року Івана Світличного заарештували і звинуватили в тому, що він начебто передав за кордон вірші Василя Симоненка. Проти арешту Івана Світличного сильно запротестували свідомі українські культурні діячі і за відсутністю доказів в квітні 1966 року його випускають з тюрми КҐБ. Каґебістам здавалося, що вони дали Світличному досить вагому лекцію, і тепер він сидітиме тихо. Але КҐБ помилилося І. Світличний не належав до боязливих: раз він вибрав шлях боротьби в ім'я правди і в користь українського народу, він ні трохи не вагався і ще з більшою наполегливістю почав виступати на захист української культури і проти закритих політичних процесів, таких як суд над Валентином Морозом. Він організував відомих українських культурних діячів: І.Дзюбу, З. Франко, В. Чорновола і Е. Сверстюка і вони спільно написали протестну заяву голові правління спілки письменників України, депутатові Верховної Ради СССР О.Гончареві, протестуючи проти нового арешту В. Мороза, який щойно повернувся до Івано-Франківська після ув'язнення і ще не встиг влаштуватися на працю.

Після тієї заяви, під якою був підписаний І. Світличний, КҐБ почало знову нагінку на нього, намагаючись залякати, погрожуючи судом за т.зв.„тунеядство". Але І. Світличний активно працював як перекладач з французької мови. В 1970 році у видавництві „Дніпро" вийшли друком „Пісні" Беранже, майже повністю перекладені І. Світличним. І тоді КҐБ знайшло зручний перевірений вихід: якщо людину не вдається звинуватити, спираючись на внутрішні справи, то такій людині можна пришити „зв'язки з закордоном". Так і сталося.

У січні 1972 року І. Світличного заарештували разом з великою групою представників вільнодумної української інтелігенції. КҐБ почало репресії по всій Україні проти тих українських патріотів, погляди яких не збігалися з генеральною лінією партії. Про арешт І. Світличного негайно повідомили українські самвидавні джерела. У червні 1972 року КГБ організувало т. зв. „пресову конференцію" Ярослава Добоша з Бельгії, який посидів у в'язниці КГБ. Розповівши про мітичну „змову" націоналістів, він назвав серед інших ім'я Івана Світличного. Все це було шите білими нитками за зразком московського процесу над Буковським, де виступав голляндець Себрехтс. Підготувавши таким чином ґрунт, І. Світличного судили. Справу розглядав Київський обласний суд у квітні 1973 року. Вся громадська діяльність і літературна творчість І. Світличного були кваліфіковані як „антирадянська аґітація і пропаґанда" на підставі статті 62-ої кримінального кодексу УССР. Суд засудив І. Світличного на 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання.

Так І. Світличний потрапив до концентраційного табору ч. 35 Пермської сітки каторжних таборів і став політичним в'язнем. Український літератор Іван Світличний рішуче виступає проти системи насильства і беззаконня, яка існує за колючим дротом. Він бере участь в акції одномісячної голодівки за поліпшення таборових умов. За це І. Світличного разом з його другом київським психіятром Семеном Глузманом саджають на три місяці до табірної тюрми, де вони і там продовжували голодівку. Після того І. Світличний з друзями писав протести проти свавілля таборової адміністрації з думкою передати у вільний світ для розголосу про важкі життєві умови в таборах.

Приблизно тоді, коли в'язні проводили організовану голодівку за статус політичних в'язнів, в таборі сталася нечувана подія: група політичних в'язнів різних національностей з 35-го Пермського табору дала велике і змістовне письмове інтерв'ю про становище в таборі і про боротьбу за елементарні людські права ув'язнених. Цей документ розповсюдив Самвидав. Є там відповіді теж Івана Світличного. На запитання, чи не шкодує він, що доля привела його до політичного табору, український літератор відповів:

„Багато років до арешту я не міг знайти роботи за фахом. Мої літературні твори не маючи ніяких антисовєтських скерувань, не могли бути надруковані...

До арешту я був по суті поза законом...Звичайно, це тяжко роками не бачити дружини, матері, близьких друзів і родичів...Деяких друзів, які не витримали суворих іспитів, я втратив. Зате дружба з іншими зміцнилася. До того ж, я літератор, тут у таборі я можу спостерігати стільки різноманітних характерів, знайомитися з такими незвичайними людськими долями, яких на свободі я не міг би зустріти за все життя. Тому мені важко судити: втратив я чи придбав; але в усякому випадку я не нарікаю на свою долю і багатьом моїм друзям на волі не заздрю".

Всі намагання КҐБ виявилися марними, щоб змусити І. Світличного покаятися чи свідчити проти інших. Це справді мужня людина, яка дає приклад для інших, як треба боротися в ім'я правди і як бути людиною в найтяжчих умов ах життя.

Олбанська округа відзначила Тиждень Поневолених Націй

Олбані, Н.Й(І.Д.) - Голова місцевого Комітету Тижня Поневолених Націй Берніс Авіза (литовка), відкрила виставку матеріялів і документів про переслідування поневолених народів московською й комуністичною тиранією в будинку леґіслятури в понеділок 15-го липня ц.р. Вона привітала всіх присутніх асемблїменів, представників губернатора Маріо Квомо, мейорів та представників етнічних груп: українців, естонців, литовців, лотишів, мадярів, поляків, румунів, і афганців.

Член леґіслятури Р. Праско прочитав проклямацію мейора Амстердаму Р. Джойс скарбник міської управи Олбані, прочитав проклямацію мейора Олбані Т. Волена. Б. Авіза прочитала проклямації мейорів Вотервліту, Гадсону, Коговзу і Трою. Представник авганістанців д-р Абдуллаг Могеб Гайрат зясував напад советських військ на Афганістан, понад п'ятилітну ій афганців з московськими наїздниками, що спричинила великі жертви, еміґрацію кількох мільйонів афганів до Пакістану й Ірану. Вправ ді афганські повстанці дістають поміч від вільного світу, в тому й від Америки, але вона дуже мала й невистачальна.

Вкінці о. митрат В. Андрушків заповів, що в українській церкві св. Миколая у Вотервлі відправлять Службу Божу з приводу Тижня поневолених Народів в год.7.30 веч.

На розложених столах виставили представники вісьмох народів деякі матеріяли, документи, виділили прапори, карти, тих країн. Два представники російської православної парафії в Олбані вивісили російський трикольоровий прапор, виставили книжки й летючки, але на рішуче домагання українців вони забрали свої речі, бо Росія не належить до Комітету Поневолених Народів. Представник українців в Олбанському Комітеті, інж. М. Свідерський, виїхав на службову поїздку до Европи, але він зорганізував українську виставку разом з мґром В. Ґоґошею, М. Філем, Є. Наболотним, Я. Спяком, І. Удичом, Є. Горбачем, М. Коцуром і М. Савком. Ця виставка була на міжнародному базарі в Олбані 7-го липня. Українська виставка була найбагатша, ілюструвала переслідування УКЦеркви в Україні, 1000-ліття Хрищення Руси-України, роздано тисячі летючок.

Соборну Службу Божу в намірені поневолених народів відправили вечером 15-го липня в церкві св. Миколая у Вотервліті о. митрат В. Андрушків о. радних Т. Гуманицький, що виголосив відповідну проповідь, о. М. Харина, о. П. Рибчин, о. І. Куліш, о. Б. Вонтроба, парох польської парафії у Вотервліті. Був теж словацький священник о. Я. Бениш із Скенектеді. Присутні були представники вищезгаданих народів.

Скромне прийняття, каву з солодким, приготовили А. Наболотна, Д. Свідерська, В. Горбач, ф. Кошикар і Р. Коцур.

Патріярх...

(Закінчення зі стор. 1)

цієї церкви були двічі Митрополит Андрей Шептицький, Патріярх Йосиф Сліпий, а тепер вони мають честь вітати його наслідника. Отець о. Кучмяк просив благословення для всіх вірних.

Глибоку і повну любови та відданости Українській Церкві проповідь гостя вислухали вірні із запертим віддихом. (Повний текст слова Патріярха Любачівського поміщений на ст. 2 цього числа).

На закінчення Владика Любачівський передав присутнім в церкві благословення Папи Івана Павла II, вірні відспівали „Многоліттвіє", а відтак однодушно заспівали церковний гимн „Боже, вислухай благання".

Після торжественних відправ гість враз із духовенством та вірними перейшов до церковної залі, де в часі прийняття всі мали можливість зложити своє привітання і пошану Владиці.

Того самого дня, в неділю, 21-го липня, в місцевому щоденнику „Стар Леджер" появився довгий репортаж Моніки Маск про українців, українські церкви в Ню Джерзі та відвідини Кардинала Любачівського. Для цього репортажу вона зробила ряд інтерв'ю, зокрема з о. М. Кучмяком, о.прот. ФранкомІсточином і з А. Кейбідою. Репортаж прикрашений великою знімкою о. М. Кучмяка із А. Кейбідою перед церквою і визначається вичерпним і вірним переданням історії церкви та місцевої громади.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ЗАПИСНИК „СВОБОДИ"

Редакції щоденника „Свобода" і „Українського Тижневика" повідомляють своїх читачів, що можна диктувати оголошення, наглі посмертні згадки і термінові вістки, телефонуючи на число (201)434-7022 протягом 24 годин на добу.

В ОДИНАДЦЯТІ БОЛЮЧІ РОКОВИНИ СМЕРТИ
мого Незабутнього ЧОЛОВІКА

бл. п.

ЗОСИМА ІВАНОВИЧА ДОНЧУКА

буде відправлена

ПАНАХИДА

у п'ятницю, 2 серпня 1985 р., о 10-ій год. ранку
над могилою Покійного
на українському православному цвинтарі
св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ласкаво прошу Друзів, Читачів творів Покійного письменника пом'янути Його у своїх молитвах.

Філядельфія, Па. ЛАРИСА ДОНЧУК

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчий
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

Теодора Лешка

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у вівторок, 6-го серпня 1985 р.,
в церквах:
св. Юра в Ню Йорку, о год. 8-ій ранку;
св. Софії в Римі;
Непорочної Діви Марії в Люрді;
св. Йосафата в Ґлен Кові.

В той день, о год. 12-ій дня
о. протоієрей Сергій Непрель

відправить

ПАНАХИДУ
на могилі Покійного

на українському православному цвинтарі
св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

СТЕФАНІЯ — дружина
проф. д-р ЯРОСЛАВ — син з дружиною
АЛЛОЮ і донечкою АДРІЯНОЮ

VI З'їзд земляків Станиславівщини

В днях 8-9-го червня 1985 року в мальовничих Кетскилльських горах на Союзівці, станиславівці відбули свій VI З'їзд. Зареєстровано 170 земляків, які прибули з цілого світу, не жаліючи ні трудів, ні коштів, щоб своєю присутністю заманіфестувати щераз оті тісні вузли, які нас лучать без огляду де б ми не були.

З'їзд відкрив голова Центрального комітету Тарас Ганушевський, вітаючи присутніх, а повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшановано тих, які відійшли у вічність між V і VI з'їздами.

З'їздом проводила Президія під проводом Євгена Орищука, голова, Лідії Мойсейович-Гладкої і Марії Висоцької-Крамарчук, заступниця голови, та секретарів Остапа Зенюка та Степана Зубаля.

За діяльність Центрального комітету звітували: Т. Ганушевський, Оксана Лемеха-Луцька, Євген Луцький, а Микола Климишин за редакційну колеґію II тому Альманаха. Зі звітів членів комітету ми довідалися ближче про їхню працю, проблеми зі збиранням фондів на докінчення II тому Альманаха. За віддану працю централі Збори через аклямацію віддали шану отій горстці людей, які, задивлені в добро станиславівців, зуміли допомогти у завершенні праці II тому Альманаха.

На кінці звітував редактор-впорядник, який заявив, що Центральний комітет блискуче виконав своє завдання, бо якраз напередодні 1000-ліття Хрищення України появилася книга Галицької волості, яка є не тільки джерелом інформацій всіх ділянок українського буття, але також доказом постійного стремління української нації до самостійности. Наш том — це ланцюг подібних видань усіх реґіональних комітетів, яких завданням є зберегти для майбутніх поколінь українське „я" на Галицькій землі. Стаття д-ра М. Логази якраз доказує, що наші збірники в порівнянні з совєтськими є багато цікавіші та підхоплюють те, про що писати там не можна.

По довшій дискусії, яка віддзеркалювала думки присутніх земляків, рішено продовжувати дозбирування матеріялів до III тому.

На внесок голови Номінаційної комісії Ірини Руснак вибрано одноголосно новий Центральний комітет у складі: Богдан Ясінський, голова, Євген Орищук (Канада), Ліда Мойсейович-Гладка (Пассейк), Микола Дейчаківський (Клівеленд) і Роман Припхан (Чикаґо), заступники голови, Оксана Лемеха-Луцька, кореспонденційний секретар, Євген Луцький, скарбник, Ася Олесницька-Лісинецька, протоколярний секретар, Орест Городиський, пресовий референт; члени Управи: Василь Бибик, Остап Зенюк, Богдан Дейчаківський, Мирослава Смеричинська-Приймак, Степан Зубаль, Тарас Яськевич (Австралія); Контрольна комісія: Тарас Ганушевський - голова, члени Дмитро Попадинець, Богдан Цимбалістий, Богдан Шебунчак та Марія Возняк-Савчак.

В суботу увечорі відбувся бенкет з мистецькою програмою, приготованою молодими „станиславівцями", які й не бачили неозорених просторів нашої батьківщини.

Товстмайстром бенкету був Б. Ясінський. Він виголосив „Своє слово" як станиславівець останнього покоління, яке родилося, жило, творило і боролося за наш Станиславів. Виконавцями мистецької програми були Лариса Магун – Гурин - сольоспів, Софійка Зелик - рецитація, Марта Новицька-Стейдел - читання творів батька Осипа Новицького, Микола Дейчаківський - бандура, при фортепіяні Соня Шереґ. На закінчення Лідія Крушельницька, директор Студії Мистецького Слова, відчитала вірші Ольги Мак. Під час вечері відчитано привіти, які наспіли від багатох людей і товариств з багатьох місцевостей. Слідувала забава при звуках оркестри Богдана Гірняка зі солістом Ігорем Раковським.

Під час з'їзду відбулася зустріч одної з кляс та виставка мистців станиславівців Богдана Кондри та Тамари Орловської.

В неділю станиславівці взяли участь у св. Літургії та Панахиді, яку відправлено в місцевій церкві.

Безпосередньо по спільній знимці відбулося закінчення з'їзду. Богдан Катамай, голова Резолюційної комісії, відчитав резолюції, які з'їзд прийняв без змін.

По спільному обіді роз'їхалася „станиславівська братія" в різні сторони, щоб знову за кілька літ зустрінутися, відновити нові вузли та поговорити про старі часи. Та найважніше громада очікує III тому „Альманаха Станиславівської Землі". Центральний комітет готовий докласти проці над зреалізуванням цього задуму, але нам всім треба до цього причинитися.

Я.Б.

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що дня 6-го липня 1985 р. у Ст. Петербурзі, Фльорида, ненадійно, відійшов у Вічність на 67-му році життя

бл. п.

Володимир Горбовий

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружина — ЕВГЕНІЯ з Родиною

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов, ненадійно, у Вічність, дня 6-го липня 1985 р., на 67-му році життя у Ст. Петерсбурзі, Фльорида,
мій Найдорожчий МУЖ, ШВАҐЕР

бл. п.

Володимир Горбовий

кол. воїн 1-ої Української Дивізії.

Цією дорогою складаємо щиру подяку Всім, хто у нашому великому горю прийшов з поміччю, словом розради та співчуття.

Щиро дякуємо парохові о. дек. Я. Федикові за відправу Заупокійної Літургії. Дякуємо всім, що взяли участь у поминках, особливо п. Василеві Хадаєві, що згадав про життєвий шлях Покійного від шкільної лавки, аж до останніх днів Його життя.

Теж глибока подяка всім Учасникам поминок, що вшановуючи пам'ять Покійного склали щедрі пожертви на: „Фонд Оборони Доброго Українського Імени" та на церкву Богоявлення Господнього у Ст. Петербурзі.

Дружина — ЕВГЕНІЯ ГОРБОВА з Родиною

На ФОНД ОБОРОНИ ДОБРОГО УКРАЇНСЬКОГО ІМЕНИ — зложили:

по 50 дол. — п-во Орест і Тетяна Баюк;
по 30 дол. — Евгенія Горбова, В. і О. Мазуркевич;
по 25 дол. — Роман і Алла Барабоняки, Богдан Ґоловід, Іван і Дж. Когут, Осипа Михайленко, Е. і О. Филипович, В. і О. Хадай, Р. і С. Цегельські, В. і Я. Черевко;
по 20 дол. — Ю. Вертипорох, д-р В. і М. Гуцуляк, З. і Е. Федевичі, Дора Хариш і Н. Шараневич;
по 10 дол. — Г. Гоффельмаєр, Руд. і Віра Пестики.

На ЦЕРКВУ БОГОЯВЛЕННЯ ГОСПОДНЬОГО у Ст. Петерсбурґ, Фльорида — зложили:

по 20 дол. — Гліб і Анна Лещинські.

Наукова Фундація д-ра О. Сас-Яворського в Стейтовому університеті в Лафаєт

Хоч минуло 27 літ, а здається, що це було вчора, як доктор-ветеринар Олександер Сас-Яворський здобув успіхи на телевізійній програмі із знання історії Америки. Приятелі, знайомі, гурти ентузіястів нашого земляка сходились при нечисленних тоді телевізійних апаратах, щоб дивитись на змагання, подивляти українського ветеринарного лікаря, який мусів всім імпонувати своїми знаннями, а коли він дійшов до питань за 136,000 дол., то мабуть, не було українця, який не переживав би разом з ним, чи дасть привильну відповідь, чи ні.

Хоч деяким учасникам тієї програми закинено згодом певні неправильності, але д-р О. Сас-Яворський ніколи не був замішаний в якісь надуживання чи в неточності.

Забулась програма, але д-р О. Сас-Яворський не спочив на лаврах. Своїм теплим, дружнім відношенням до оточення, він здобув і далі здобуває приятелів не тільки в особистому відношенні, але й прихильників голошених ідей, осторог перед комунізмом, який втискається у всі прояви американського громадського, політичного, економічного, а то й релігійного життя при допомозі всіх доступних середників.

Обидві книжки д-ра О. Сас-Яворського принесли йому розголос, а особливо друга книжка „The Sas-Yavorsky papers", в якій він в дуже доступній формі з'ясовує небезпеку російського комунізму. Книжку ту, завдяки заохоті й порученні шкільних властей стейту Луізіяна, вживають як підручник до вивчення про загрозу комунізму. Шкода, що та праця є мало відома в українській громаді, її можна було б поручити як виховний матеріял для старшого юнацтва й академічної молоді. Автор зібрав дуже багато прецікавого матеріялу, добре упорядкував, додаючи тільки найпотрібніші пояснення. Цитати з писань комуністичних авторів б'ють по них самих.

Д-р О. Сас-Яворський присвячує всі свої сили й час для освідомлення молодого американського академічного покоління про небезпеку комунізму, про намагання комуністів дезінформацію, як рівнож інфільтрувати ціле суспільно-політичне американське життя. Його праця знаходить не тільки зрозуміння, але й активну підтримку американського політичного світу стейту Луізіяна. Часто виступає він на університетських кемпусах з доповідями про загрозу комунізму, втримує близькі контакти як з католицькою гієрархією, так і з політичними представниками свого стейту.

Його кореспонденція дуже цікава, тож і не дивно, що Південнозахідній університет стейту Луізіяна в Ляфаєт зацікавився особистим архівом, бо кореспонденція вказує на широкий вахляр осіб, з якими веде переписку д-р О. Сас-Яворський на політичні теми, головно в справах Східньої Европи.

Стейтові чинники висувають його як кандидата до мирової нагороди Нобля, і хоч її він не одержав, але кореспонденція в його справі залишиться в архівах.

З наукових кіл стейту Луізіяна вийшла ідея зберегти всі пам'ятки, кореспонденцію, звукозаписи його виступів на університетських кемпусах і зборах американських організацій, як і друковані матеріяли. З цією метою при університеті створено фундацію — д-ра О. Сас-Яворського для докторантів історичних наук.

Зібрано вже дуже багато цікавого матеріялу. Зібраний матеріял буде доказом для майбутніх дослідників, що в час, коли большевицькокомуністична аґентура старалась втиснутись у ціле американське життя, проживав в Луізіяні українець — ветеринарний лікар, що своїми сильними, логічними арґументами закликав своїх співгромадян схаменутись, а комуністам сказав словами князя Святослава „Іду на вас". Праця д-р О. Сас-Яворського серед студентської молоді вже приносить певні успіхи. Найбільшим успіхом є безперечно те, що студенти знають про загрозу зі сторони комунізму для вільного світу.

5-го грудня м.р., відбулось в Ляфаєт прийняття для д-ра О. Сас-Яворського у зв'язку з встановленням фундації його імени. Промовляли представники університету, суспільних організацій, а пресові звідомлення згадали не тільки про українське походження, але й про те, що за свої громадські заслуги одержав він різні престижеві вирізнення, як наприклад, проголошений Імігрантом Декади, Лайонс Клюб проголосив його Левом Року, Українцем Року Професійних Організацій, одержав золоту медалю американізму від Дочок Американської Революції й інші.

Коли зважимо, що ту велику, як на одну особу — вже й старшого віку з надщербленим здоров'ям, провадить без зовнішньої української допомоги одна людина, то чи не варто було б, якраз тепер, в час наступу ворожих сил на українську еміграцію в ЗСА і в Канаді включити д-ра О. Сас-Яворського не тільки до оборонної, але й наступальної акції, не тільки проти відвічних ворогів України й українців, але й американських громадян, бо загроза комунізму є всесвітня.

Варто було б, щоб і українські організації допомогли своїми пожертвами зрости фондам фундації. Адреса: U.S.L. Dr. O. Sas-Yavorsky Foundation, P.O. Box 44290, Lafayette, Lo. 70504.

Допоможім нашому землякові, нав'яжім ближчий контакт, даймо відчути, що громада піддержує його працю, допоможім фундації збільшити її фонди. Доповнім бібліотеку виданнями про Другу світову війну і участь в ній українців, а також все те, що відноситься до проблеми загрози від комунізму. Можливо, що вже скоро американське суспільство буде вдячне д-ру О. Сас-Яворському, як і всім тим, що голосили й закликали схаменутись і зі всіми поневоленими комунізмом народами стати в одній лаві проти намагання російських комуністів опанувати світ.

Орест Корчак-Городиський

10-річний ювілей священства

У парафії св. Священомученика Йосафата відбулося відзначення 10-річчя служіння у Божому Винограднику о. Льва Любинського, якому тайну священства уділив Патріярх Помісної Української Католицької Церкви о. Йосиф 23-го лютого 1975 року в Римі.

Влаштували це відзначення парафіяни церкви св. Йосафата в Ню Британ, Конн., у неділю, 16-го червня ц.р. До престолу стали о. декан д-р Федаш, о. Ґолемба, о. ювілят, о. крилошанин Шуст і о. Шаловка. Отець Шуст розповів про життєвий шлях ювілята. Прийшов на світ о. Лев у княжому городі Львові, де після закінчення середньої школи навчався на правничому факультеті університету у Вильні, але Христос кликав його на Свого слугу. Він послухав голосу Христа і вписався на теологічні студії в Богословській Академії у Львові, де ректором був о. д-р Йосиф Сліпий. Закінчив студії в 1939 році, але воєнні події не дозволили йому прийняти тайну священства.

Прийшла большевицька окупація, а в 1944 році великий ісход і мандрівка в широкий світ.

В Німеччині ювілят пізнав молоду панну Аню, дочку Срібної Землі, студентку медицини, і одружився з нею. В 1949 році він з дружиною і малим сином Олегом виїхав до Америки. Працював він у стейті Коннектикат. Вийшов він із доброї школи о. ректора Й. Сліпого, де вчили не тільки теологічні дисципліни, але бути працівниками на народній ниві й любити свій народ. Ювілят був вірний тим засадам.

Отець д-р Сліпий вже як Львівський Митрополит після повернення із заслання, 23-го лютого 1975 року, покликав його до Риму, де уділив йому тайну священства і наділив йому малу парафію у Філядельфії, де він пробув чотири і пів року.

Дуже скоро о. Лев показав себе не тільки добрим опікуном повірених йому душ, але й адміністратором. Він за 300,000 дол. купив 17 акрів посілість, де і примістив церкву.

З Філядельфії переїхав він під юрисдикцію Стемфордського Єпископа Владики Василя на парафію в Статен Айленд, а звідтам до церкви св. Священомученика Йосафата в Ню Британі. Тут вислідом його праці є вигляди, що маестро Борис Макаренко вималює церкву та можна буде купити дзвін.

Всюди, де о. Лев був, він зараз здобував собі любов і пошану. Отець крилошанин Шуст, сам жонатий, підкреслив вартість священиків, бо сім'я вимагає посвяти і любови, а любов є сонцем, що топить льоди.

Отця Льва все кликав голос Божий: „Йди за Мною!" Він пішов за тим голосом і дальше йде. Отець Лев несе дар любови, що є найбільшим даром даним служителям церкви. Доказом пошани і любови парафіян до о. Льва може послужити вірш Богдана Стефанишина, присвячений о. Льву при виїзді з Філядельфії: „Не легко нині Вас прощати, наш пастирю предобрий. Без Вас і сонця блеск погасне... Повірений Вам Божий лан ви засівали Божим словом..." Малі діти збірною деклямацією попрощали ювілята словами: „прощайте, отче дорогий, ми віримо, що шлях Вас всюди заведе до перемоги."

По Молебні вся громада зі священиками і запрошеними гістьми зібрались у церковній залі. Пані Ню Британ приготовили гарне прийняття. Святом керував тостмайстер Михайло Шулевський. За головним столом засіли всі священики, що асистували при Молебні й прибувший з Гартфорду о. монсеньйор Стефан Чомко, паніматки та голова Патріярхального Товариства на ЗСА інж. О. Пришляк з дружиною.

Декан Гартфордського Деканату о. д-р Василь Федаш поблагословив дари і провів молитву. Гарний привіт виголосив інж. О. Пришляк від Патріярхального Товариства ЗСА. Велику сенсацію викликала поява мейора міста Ню Британ МекНамари. Він вручив грамоту признання від міської ради для о. пароха Льва і всієї української громади, а п. Мовчан відчитав привіт від сенатора Дж. Гартера. Парафіяльні трости — М. Шулевський, Р. Іванник і Б. Шафрам вручили ікону Матері Божої, роботи майстра Макаренка.

Відчитано привіти від Патріярха Мирослава Івана та від Єпископа Стемфорду Владики Василя. Привітав ювілята й о. С. Чомко з притаманним йому гумором. Були ще привіти від організацій: від відділу Провидіння св. Йосафата, 121-го Відділу СУА вітала голова Галина Шулевська, а від 93-го — Анна Крамар, М. Шевчук — від хору, від „Самопомочі" — А. Крамар і від станиці I УД УНА Лев Стеткевич.

За окремим родинним столом сиділи дві дочки ювілята, Марта і Ліда, і сини — Олег з дружиною Діяною та Роман з жінкою Керен, родина панство Навроцькі і п-во Берегульки і п. Бойко.

Парафіяльний хор відспівав на початку молитву „Отче наш", а на закінчення ще дві пісні, а третю для паніматки — „Ой пряду, пряду". Потім виступили бандуристки — Галя Гринчишин, Дарія і Христя Стасюки, які виконали пісні „Мої ясени" та „Ой ти, дівчино". Шкільні діти під керівництвом Стефи Мельник виступили з привітом і піснями.

Отець Лев Любинський подякував усім, що прийшли його вшанувати, а зокрема диригентові М. Шевчукові та майстрові церемонії М. Шулевському.

Закінчено свято відспіванням многоліття для всіх батьків.

Мгр Лев Стеткевич

За добре ім'я нації

(З діяльности УАТ-ва в Ст. Пітерсбурзі)

Особливі кліматичні і природні чари Фльориди — її теплі води і чисті пляжі, світової слави розвагові центри притягають з року в рік сотні тисяч туристів не тільки з усіх стейтів ЗСА і Канади, але і з Европи та сусідніх південноамериканських країн. Це дає можливість українським громадам Фльориди пропаґувати нашу справу, знайомити широкий світ з культурними надбаннями і політичними проблемами України.

Чималу активність у цьому напрямі проявляє теж українська громада Ст. Пітерсбурґу. Її найбільша організація Українсько-Американське Товариство поставило своїм основним завданням „збереження українських традицій, плекання української культури та піддержування прагнень українського народу до незалежности". І хоч більшість членів Т-ва — це старші віком емерити, проте вони далі активні в громадській праці, дають стимул до праці молодшим, допомагають їм своїм досвідом.

Добру нагоду для виступу на ширшому форумі мала наша група на 33-му Етнічному Стейтовому Фестивалі у Вайт Спрінґс 24-26 травня ц.р., в якому призначено її провідну ролю. Хор „Україна" під орудою Алиції Бучинської виступав там в п'ятницю 24-го і двічі в суботу 25-го травня. При хорі виступали теж дві наші танцювальні групи: дорослих під керівництвом п-і Орисі Петріни-Джансон і дітей під проводом п-і Ольги Черкас. Ці виступи притягали найбільше публіки і збирали найбільше рясних оплесків.

При окремих станках під зарядом Софії Москалюк показувано зразки українського народного мистецтва: вишивки, килими, писанки, дереворізьби тощо.

Кухня під зарядом Евгенії Козар дала нагоду публіці посмакувати борщу і вареників, оглянути різні роди українського весільного печива.

Присутні репортери місцевих фльоридських щоденників і журналів помістили або обіцяли помістити свої звіти. Люксусово видана і поширювана ілюстрована брошура з інформаціями про групи учасників фестивалю подала також доволі вичерпні інформації про Україну і її нарід.

За вдале організування цілости нашої програми належиться признання містоголові УАТ-ва Михайлові Копинцеві.

При цій нагоді слід згадати також про Міжнародний Фестиваль в днях 22-24 лютого ц.р., в репрезентативній авдиторії Бей Фронт Центру в Ст. Пітерсбурзі. Брали в ньому участь 42 етнічні групи із станками своїх мистецьких виробів, виступами хорів і танцювальних груп та столами з національними стравами. Наші пані під керівництвом і співпраці Люсі Арвін, Алли Бараболяк і Стефи Цегельської дали показ вишивання, ткання килимів, писання писанок. Особливу увагу притягали весільні дівочі вінки з різних околиць України. Не менше вдалими були виступи нашого хору під орудою п. Володимира Тритяка і танцювальної групи під керівництвом п-і Орисі Петріни-Джансон. У фестивалях при Бей Фронт Центрі українська група бере участь вже від десяти років; в роках 1982 і 1983 одержала вона першу нагороду від Міжнародного Етнічного Фестивального Товариства С. Пітерсбурґу (СПІППС).

Надію на дальшу успішну працю УАТ-ва дає його нова Управа вибрана на Загальних зборах 27-го квітня 1985 року. До її складу входять: Іван Когут — голова, Михайло Копинець — заступник голови, Ольга Филипович — україномовна секретарка, Осипа Михайленко — англомовна секретарка, Рудольф Пестик — скарбник, Володимир Черевко, Володимир Мазуркевич, Іван Чернишов — вільні члени, Роман Цегельський, Юліян Іваськевич, Йосиф Керлайза — контрольна комісія, Маріон Сеник, Орися Петріна-Джансон, Евгенія Козак — делегати до СПІППС, Іван Лесько — пресовий референт.

Іван Лесько

В СЕРЕДУ, 24-ГО ЛИПНЯ у Вашінгтоні відбулась зустріч міністрів оборони ЗСА і Великобританії — Каспара Вайнберґера і Майкела Гейзелтіна. Метою переговорів були справи оборонної ініціятиви президента Роналда Реґена і готовість Британії співпрацювати у цьому проєкті. Гейзелтін, розмовляючи пізніше з кореспондентами, назвав розмови в Пентаґоні конструктивними і корисними для обидвох країн. Поважною перешкодою для співпраці в цих дослідах інших европейських країн, членів Північо-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), є становище Франції, зглядно її президента Франсуа Міттерана, який під час зустрічі сімох індустріяльних держав в Бонні, неґативно висловився про „зоряні війни" і заявив, що він не хотів би передавати всіх таємниць його країни в тій ділянці в руки ЗСА.